

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

GR Mårten Kjellmans agerande i revisionen som gäller Mäenpää Rakennus Oy för räkenskapsperioden 1.1 – 31.12.2018

Revisionstillsyns beslut: 8.11.2022

Beslutets diarienummer: PRS/1506/10000/2022

Inledande av ärende

Patent- och registerstyrelsens (PRS) revisionstillsyn har tagit undersökningsärendet till revisionsnämndens behandling på grund av att det i kvalitetsgranskningen 2020 iaktogs brister gällande Kjellmans agerande i revisionen som gäller Mäenpää Rakennus Oy revision under räkenskapsperioden 1.1.–31.12.2018. En viktig observation är att Kjellman 19 juni 2019 gav en felaktig revisionsberättelse för revisionen gällande Mäenpää Rakennus Oy för räkenskapsperioden 1.1.– 31.12.2018. Därtill iaktogs andra brister i hans agerande på följande sätt.

Brister i de granskningsåtgärder och deras verifierbarhet som anknyter till Kjellmans revisionsverksamhet enligt följande:

- granskning av bokslutsposten ”aktier och andelar i företag inom samma koncern” och andra aktier och andelar
- granskning av kundfordringar
- granskning av koncernfordringar
- granskning av erhållna förskottsbetalningar
- riskbedömningsåtgärder: identifiering och bedömning av väsentliga felaktigheter och betydande risker.

Bristerna i revisionsnämndens undersökning är desamma som i handlingen ”Slutliga observationer vid kvalitetsgranskning 2020” som PRS revisionstillsyn skickade till Kjellman och i det beslut som PRS revisionstillsyn fattade 9 februari 2021 om kvalitetsgranskningens resultat.

Kjellmans redogörelse

Kjellman har i den redogörelse för behandlingen av undersökningsärendet som han 10 oktober 2022 lämnade till PRS revisionstillsyn hänvisat till det som han tidigare framställt i samband med behandlingen av kvalitetsgranskningen och omprövningen. Han har i huvudsak förnyat de motiveringar för sitt agerande som han tidigare framställt och ansett sig ha agerat i enlighet med god revisionsssed.

Annat material

PRS revisionstillsyn har framfört till revisionsnämnden det centrala materialet som använts i kvalitetsgranskningen som revisionstillsynen utfört.

Avgörande

Revisionsnämnden ger Kjellman en varning.

Motivering

Händelseförlopp

Kjellman agerade som revisor vid Mäenpää Rakennus Oy under räkenskapsperioden 1.1. – 31.12.2018. Han avgav en modifierad revisionsberättelse 19 juni 2019 om revisionen. Han har i stycket "Uttalande med reservation" i revisionsberättelsen hänvisat till stycket "Grund för uttalande med reservation" i revisionsberättelsen. I ifrågavarande stycket i revisionsberättelsen fäster Kjellman uppmärksamhet på antalet företagets förskottsbetalningar och upphandlingar av ett värde på 334 000 euro och anser att förskottsbetalningar är osäkra fordringar som ska nedskrivs under räkenskapsperioden 2019. Han fäster i ifrågavarande stycket uppmärksamhet även på värderingen av omsättningstillgångarna. Omsättningstillgångarnas sannolika överlåtelsepris kan vara lägre än som antecknats i bokslutet, vilket förknippas med risker i realiseringen av omsättningstillgångarna. Kjellman fäster även uppmärksamhet på koncernfordringarna av ett värde på 3 579 000 euro som antecknats i kortfristiga fordringar. Fordringarna är eventuellt inte kortfristiga och förknippas med risker för den närmaste tidens betalningsförmåga.

Kjellman har i den modifierade revisionsberättelsen framställt stycket "Väsentlig osäkerhetsfaktor avseende antagandet om fortsatt drift" där han utan att modifiera uttalandet fäster uppmärksamhet på företagets lönsamhetsproblem och på det faktum att företaget är svårt skuldsatt. För kontinuiteten i företagets framtida verksamhet är riskerna och osäkerhetsfaktorerna som antecknats i verksamhetsberättelse betydande.

Dessutom gav Kjellman 19 juni 2019 ett revisionsprotokoll där han har fäste uppmärksamhet på ett antal granskningsobservationer. Kjellman har i revisionsprotokollet särskilt framfört att företaget enligt granskningsobservationerna har förlorat sin lönsamhet och att dess finansiella ställning har försämrats betydligt. Kjellman hänvisar till de angivna modifieringarna "Uttalande med reservation" och "Väsentlig osäkerhetsfaktor avseende antagande om fortsatt drift" i revisionsberättelsen. Kjellman har bland annat konstaterat att företagets förskottsbetalning 334 000 euro är osäker och borde redovisas som utgift för räkenskapsperioden 2019.

Revisionsnämndens bedömning av Kjellmans agerande

Kjellman gav 19 juni 2019 en felaktig revisionsberättelse som gäller revisionen för Mäenpää Rakennus Oy under räkenskapsperioden 1.1.– 31.12.2018.

Kjellman gav 19 juni 2019 en modifierad revisionsberättelse där modifieringen (uttalandets reservation) gäller moderbolagets förskottsbetalningar, omsättningstillgångar och fordringar på koncernbolaget. Modifieringen gäller inte de noter som saknas i koncernbokslutet. Kjellman har i stycket "Grund för uttalande med reservation" i revisionsberättelsen framfört motiveringar för sitt uttalande med reservation.

I stycket som gäller upplysningar av särskild betydelse för revisionen har Kjellman tagit upp den osäkerhet som förknippas med bolagets fortsatta drift. Revisorn borde ha modifierat sitt uttalande om koncernens ekonomiska ställning även på grund av att noter om koncernen saknades i koncernbokslutet.

Kjellman har i revisionsberättelsens uttalande konstaterat att bokslutet ger en rättvisande och tillräcklig bild av koncernens och moderbolagets verksamhetsresultat och ekonomiska ställning i enlighet med de i Finland gällande bestämmelserna om upprättande av bokslut. Dessutom konstaterar Kjellman felaktigt i uttalandet i revisionsberättelsen att koncernbokslutet uppfyller de lagstadgade kraven. Uttalandet är felaktigt eftersom koncernbokslutet inte innehåller alla de noter som avses i bokföringsförordningen. I koncernens noter framförs inga sifferuppgifter om koncernen. I bokslutsnoterna nämns endast följande: "Noter till koncernresultaträkningen och balansräkningen enligt bokförordningens 4. kap. Noter angående upprättande av koncernresultaträkningen. Principerna för upprättandet av koncernbokslutet. I koncernbokslutet har sammanställts alla koncernföretag. Koncernbokslutet är uppgjort enligt förvärvsmetoden." På basis av Kjellmans dokumentation är det osäkert vad som har varit grunden för att noter om koncernen inte har angetts i bokslutet.

Dessutom avviker uppgifterna i moderbolagets bokslut och i koncernbokslutet så mycket från varandra att den som läser bokslutet inte får tillräcklig information om koncernen enbart utgående från moderbolagets noter.

Därtill konstaterar revisionsnämnden att det finns brister i Kjellmans sätt att inhämta revisionsbevis och dokumentera det. Bristerna är förknippade med granskningsåtgärderna och/eller bevisens verifierbarhet.

- Granskning av bokslutsposten "aktier och andelar i företag inom samma koncern" och andra aktier och andelar: Det framgår av Kjellmans dokumentation vad de här balansposterna består av, och Kjellman har kommenterat de förändringar som skett i posterna och det klassificeringsfel som han observerat mellan balansposterna. Av dokumentationen framgår inte hur Kjellman har bedömt värderingen av posterna vid bokslutstidpunkten.
- Granskning av kundfordringar: Enligt Kjellmans dokumentation innehåller kundfordringarna förfallna fordringar på 2,4 M euro, av vilka största delen består av fordringar på koncernbolagen. Kjellman har i revisionsberättelsen rapporterat om ett eventuellt klassificeringsfel mellan kort och långfristiga fordringar i anslutning till koncernfordringarna. Klassificeringen kan påverka sammanslutningens likviditet. Kjellmans bedömning av omvärderingen av kundfordringarna har behandlats enligt 5 kap. 2 § 1 mom. i bokföringslagen framgår inte av dokumentationen.
- Granskning av koncernfordringar: Kjellman har i revisionsberättelsen rapporterat om ett eventuellt klassificeringsfel mellan kort- och långfristiga förändringar anslutning till koncernfordringar. Klassificeringen kan påverka sammanslutningens likviditet. Kjellmans bedömning av om värderingen av koncernfordringarna har behandlats enligt 5 kap. 2 § 1 mom. i bokföringslagen framgår inte av dokumentationen.
- Granskning av erhållna förskottsbetalningar: Av dokumentationen framgår inte om revisorn i fråga om de transaktioner som bokförts i erhållna förskott har försäkrat sig om att de också har varit betalda vid bokslutstidpunkten.
- Riskbedömningsåtgärder: Identifiering och bedömning av väsentliga felaktigheter och betydande risker.

Kjellman har inte utarbetat en tillräckligt detaljerad revisionsplan och har inte bedömt riskerna för väsentlig felaktighet på påståendenivå i anknytning till transaktionsslag, kontosaldo och upplysningar i bokslutet. Kjellman har inte utarbetat revisionsplanen så att den ger en uppfattning om de planerade granskningsåtgärdernas karaktär, omfattning och tidpunkt på påståendenivå.

Revisionsnämnden konstaterar att Kjellman som helhet betraktat har handlat mot god revisions sed i revisionen som gäller Mäenpää Rakennus Oy revision för räkenskapsperioden 1.1. – 31.12.2018.

Revisionsnämnden anser att då lagenligheten av revisorns arbete bedöms ska man tillämpa i synnerhet den skyldighet som beskrivs i 4 kap. 1 § i revisionslagen för att följa yrkesetiska principer samt den skyldighet som beskrivs i 4 kap. 3 § att iaktta god revisions sed. Innehållet i god revisions sed styrs av internationella standarder för revisionsbranschen (ISA). Iakttagandet av de viktigaste principerna i ISA-standarderna utgör en del av den goda revisions seden som avses i revisionslagen. HFD bekräftade tillämpningen av denna praxis som följts länge i sitt avgörande av den 12 februari 2020, dnr 3673/2/18.

Faktorer som ska beaktas när påföljder föreläggs

Enligt 10 kap. 1 § i revisionslagen är anmärkningen en tillräcklig påföljd om revisorns klandervärda handlande är obetydligt, det förknippas med förmildrande omständigheter eller dess ekonomiska betydelse är ringa. Om det ovan avsedda förfarandet är sådant att anmärkningen inte anses vara en tillräcklig påföljd, ska revisionsnämnden ge revisorn en varning. Enligt 10 kap. 7 § i revisionslagen ska alla relevanta omständigheter i ärendet beaktas när ett beslut om påföljd fattas.

Revisionsnämnden konstaterar att revisionsberättelsen är av väsentlig betydelse för företagets aktieägares och intressentgruppers informationsåtkomst. Revisionsberättelsen ska ge läsaren de uppgifter som avses i 3 kap. 5 § i revisionslagen. Försummelsen gällande Kjellmans revisionsberättelse

kan inte anses ringa och det finns inga förmildrande omständigheter i ärendet. I revisionsnämndens tillsynspraxis är inställningen sträng gällande brister som iakttagits i revisionsberättelsen. Även de andra ovannämnda bristerna i revisionsåtgärderna som Kjellman vidtagit ger orsak till kritik. Mängde av eventuell olägenhet eller skada kan revisionsnämnden inte bedöma. Även om Kjellman genom att visa samarbetsförmåga har lämnat de ombedda redogörelserna och har inte några tidigare påföljder antecknade i revisorsregistret, anser revisionsnämnden att han ska ges en varning.

Tillämpade bestämmelser

4 kap. 3 §, 7 kap. 2, 5 och 9 §, 10 kap. 1 och 7 § i revisionslagen (1141/2015)

Besvärsrätt

Den berörda har rätt att överklaga beslutet hos Helsingfors förvaltningsdomstol enligt besvärсанvisningen.

Revisionsnämndens ledamöter som träffade avgörandet i ärendet

Pekka Pajamo (ordförande), Jussi Heiskanen (vice ordförande), Ari Ahti, Mari Arala, Antti Fredriksson, Lasse Niemi, Riikka Rannikko, Anders Tallberg och Tiina Toivonen

PATENT- OCH REGISTERSTYRELSEN

Revisionsnämnden

Pekka Pajamo

Ordförande

Pasi Horsmanheimo

Föredragande

Revisionstillsyn

Bilagor

Besvärсанvisning